

УДК [636.2.082.35:636.084.1]:636.082.13

ВПЛИВ ПОРОДНОСТІ МОЛОДНЯКУ ХУДОБИ НА ЙОГО ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ РЕЖИМНОГО ПІДСОСУ

Мирось В. В., д. с.-г. н.,

Василець В. Г., к. с.-г. н.,

Ковтун С. Б., к. с.-г. н.

Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва

Наведено результати дослідження впливу породності молодняку худоби на результати їх вирощування у підсосний період під коровами-годувальницями при застосуванні режимного підсосу. Отримані експериментальні дані свідчать, що на величину живої маси тварин впливає генотип. У молодняку тварин, що мають у своєму генотипі вищу долю крові тварин м'ясного напрямку продуктивності, порівняно з їх ровесниками молочно-м'ясного напрямку, при однакових умовах годівлі та утримання показники росту підвищуються.

Ключові слова: симентальська порода, вирощування, бугайці, жива маса, приріст, генотип, м'ясна продуктивність.

Розвиток галузі тваринництва у світі сприяє насиченню продовольчого ринку яловичиною різних якісних характеристик. Це потребує введення у сільськогосподарське виробництво сучасних інтенсивних технологій виробництва яловичини, що базуються на використанні худоби м'ясного напрямку продуктивності, здатної забезпечити значну інтенсивність росту з перших днів життя [3, 5].

Важливим технологічним прийомом, що забезпечує підвищення м'ясної продуктивності великої рогатої худоби, є схрещування тварин різних генотипів. Схрещування, як сума генетичних детермінант, що створюють прецедент ефекту гетерозису, знайшло широке впровадження в практичне тваринництво як нашої країни, так і багатьох країн світу [1]. Помісні тварини характеризуються досить високими показниками енергії росту, добре оплачують корм приростом, мають високий забійний вихід, високу якість м'ясної продукції. Проте різні поєднання дещо різняться за величиною ефекту гетерозису порівняно з ровесниками материнської породи [3].

Актуальним при цьому має вивчення ефективності вирощування при використанні ритмічного підсосу бугайців симентальської породи різного напрямку продуктивності, в тому числі спеціалізованого м'ясного, які вирощуються в Україні. У технологічних схемах виробництва яловичини, в тому числі для спеціалізованого м'ясного скотарства, ці питання вивчено недостатньо. Важливо також визначити ці можливості у порівнянні з місцевою симентальською комбінованою молочно-м'ясною породою. Ці дані необхідні для розробки технології вирощування та відгодівлі симентальської худоби різних напрямків продуктивності.

Для забезпечення високої інтенсивності росту бугайців велике значення має вірний вибір технології підсосу. Наукові розробки свідчать про перевагу використання у м'ясному скотарстві режимного підсосу над вільним, що позитивно впливає на інтенсивність росту і розвитку молодняку великої рогатої худоби у перші етапи інтенсивного вирощування на м'ясо та на фізіологічний стан корів-годувальниць [4].

Метою даного дослідження було вивчення впливу схрещування худоби різних генотипів на їх м'ясну продуктивність у підсосний період вирощування.

Матеріали і методи досліджень. Проведено науково-господарський дослід, що передбачав дослідження ефективності вирощування молодняку на м'ясо від народження до 6-місячного віку. До I групи включили молодняк симентальської молочно-м'ясної породи, до II групи – помісі симентальської молочно-м'ясної і м'ясної порід, до III групи – симентали м'ясного напрямку продуктивності австрійської селекції, ровесники за віком та подібні за показниками живої маси. Визначали живу масу при народженні та у 4- і 6-місячному віці.

Загальний білок у крові визначали рефрактометрично, концентрацію гемоглобіну, кількість еритроцитів – за допомогою фотоелектроколометра, кількість лейкоцитів – шляхом підрахунку в камері Горяєва, лейкоцитарну формулу – за загальноприйнятою методикою. Дані опрацьовані за допомогою методів варіаційної статистики та пакету прикладного програмного забезпечення MS OFFICE 2003 EXCEL.

Починаючи з 10-денного віку піддослідні телята були на режимному підсосі під вибракуваними коровами симентальської породи молочно-м'ясного напрямку продуктивності. Кратність підсосу – тричі на добу.

Параметри мікроклімату телятника, де бугайці утримувалися до 2-міс. віку (травень-червень), відповідали загальноприйнятим зоогігієнічним нормативам.

Телята спочатку знаходилися у індивідуальних клітках площею 1,5 м², виходили до корів-годувальниць на вигульний майданчик за межами приміщення.

Після двомісячного віку піддослідний молодняк був переведений на вигульні майданчики, які були забезпечені навісами, загонами для кожної групи та груповими поїлками і годівницями. Довжина фронту годівлі становила 0,35–0,50 м на 1 голову. У таких умовах піддослідні телята утримувалися до 6-місячного віку.

При досягненні телятами 4-місячного віку кількість корів-годувальниць було скорочено вдвоє (по одній корові на дві голови молодняку).

За чотири місяці, у розрахунку на одне теля, споживання незбираного молока становило 810 кг, а суміші концентрованих кормів – 116 кг, а за 6 місяців – відповідно 1080 кг та 260 кг. Для забезпечення молодняку клітковиною та каротином, схемою їх годівлі до 6-міс. віку передбачено згодовування 0,3–1,5 кг високоякісного злаково-бобового сіна та 1–4 кг зеленої маси.

Рівень годівлі бугайців був розрахований на одержання 800–850 г середньодобового приросту за весь період вирощування.

Енергетична забезпеченість раціонів телят у досліді становила в середньому за 4 міс 12,9–13,1 МДж, а за 6 місяців досліду – 12,1–12,3 МДж на 1 кг сухої речовини кормів. За період до 4-міс. віку бугайцям всіх груп було згодовано 399–403 корм. од., 46,3–46,5 кг перетравного протеїну, 263–273 кг сухої речовини кормів та 3452–3527 МДж обмінної енергії. За період до 6-міс. віку ці показники становили, відповідно, 701–718 к. од., 80,3–81,4 кг перетравного протеїну, 520–542 кг сухої речовини та 6390–6559 МДж обмінної енергії. Кількість перетравного протеїну в раціоні склала 113–115 г на 1 к. од.

Результати досліджень. Виходячи з даних про склад та кількість витрачених кормів, їх енергетичну та протеїнову поживність, можна стверджувати, що рівень годівлі телят протягом досліду забезпечував ріст молодняку і його середньодобові прирости на рівні 800–950 г.

Інтенсивне вирощування молодняку у досліді базувалось значною мірою за рахунок незбираного молока корів-годувальниць симентальської породи молочно-

м'ясного напрямку продуктивності. Перші два місяці вирощування телят корови знаходилися поряд із телятником-профілакторієм у зимовому капітальному приміщенні, де утримувалися безприв'язно та не доїлися. Протягом першого місяця досліду гурти корів та телят об'єднували 4–5 разів на добу. Перегони корів не займали багато часу та праці, оскільки вигульні двори корівника та телятника були розташовані поряд. Пасовища, якими користувалися корови, також були поряд із загонами, де утримувалися телята, що значним чином полегшувало проведення досліду.

Годівля підсисних корів, середня жива маса яких становила 470–500 кг, була розрахована на одержання середньодобового надою молока 8 кг, жирність якого становила 3,8–4 %.

Протягом 4-х та 6-ти місяців першого досліду концентрація обмінної енергії у раціонах підсисних корів досягла 8,47–8,60 МДж на 1 кг сухої речовини при витратах 889 і 1335 к. од. та наявністю 98 г перетравного протеїну на 1 к. од.

Таким чином, підсисним телятам та коровам-годувальницям у досліді було створено належні умови утримання та годівлі, що мали максимально сприяти проявленню визначеного генотипом тварин рівня продуктивності.

Достатньо високий енергетичний рівень годівлі телят у дослідний період зумовив значну інтенсивність росту піддослідних тварин (табл.).

Таблиця

Динаміка росту піддослідних бугайців, $M \pm m$

Показники	Група		
	I	II	III
Жива маса, кг: при народженні	32,2±2,34	35,4±2,36	39,1 ±2,31
у віці: 4 міс	136,4±3,11	140,7±3,23	145,6±4,45
6 міс	187,5±4,70	194,3±5,05	201,5±5,13
Середньодобові прирости живої маси, г у період: 0–4 міс	854	863	873
4–6 міс	837	879	917
0–6 міс	849	868	887

Аналізуючи динаміку росту тварин піддослідних груп до 6-міс. віку, можна зазначити, що найбільшою живою масою при народженні (39,1±0,31 кг) відзначалися бугайці симентальської м'ясної породи австрійської селекції (III група). Вже у 4-міс. віці телята цієї групи переважали за живою масою ровесників першої і другої на 9,2 кг (6,7 %) та на 4,9 кг (3,5 %) відповідно, але вірогідною ця перевага не виявилася (t_d III–I = 1,79, $P < 0,95$).

Однак, у 6 місяців, за умови інтенсивного вирощування (12,1–12,3 МДж обмінної енергії на 1 кг сухої речовини кормів раціону) різниця у показниках живої маси молодняку піддослідних груп досягла порогу статистичної достовірності як між бугайцями симентальської породи молочно-м'ясного (I група), так і бугайцями спеціалізованого м'ясного напрямку продуктивності (II група) становила 14,0 кг при t_d III–I = 2,01, $P > 0,95$.

Перевага бугайців третьої і другої груп над ровесниками симентальської породи комбінованого молочно-м'ясного напрямку продуктивності (I група) за живою масою у підсисний період, на нашу думку, була визначена генетично, так як різниця у споживанні кормів молодняком усіх піддослідних груп була незначною (0,9–2,4 % за поживністю у кормових одиницях до 6-міс. віку).

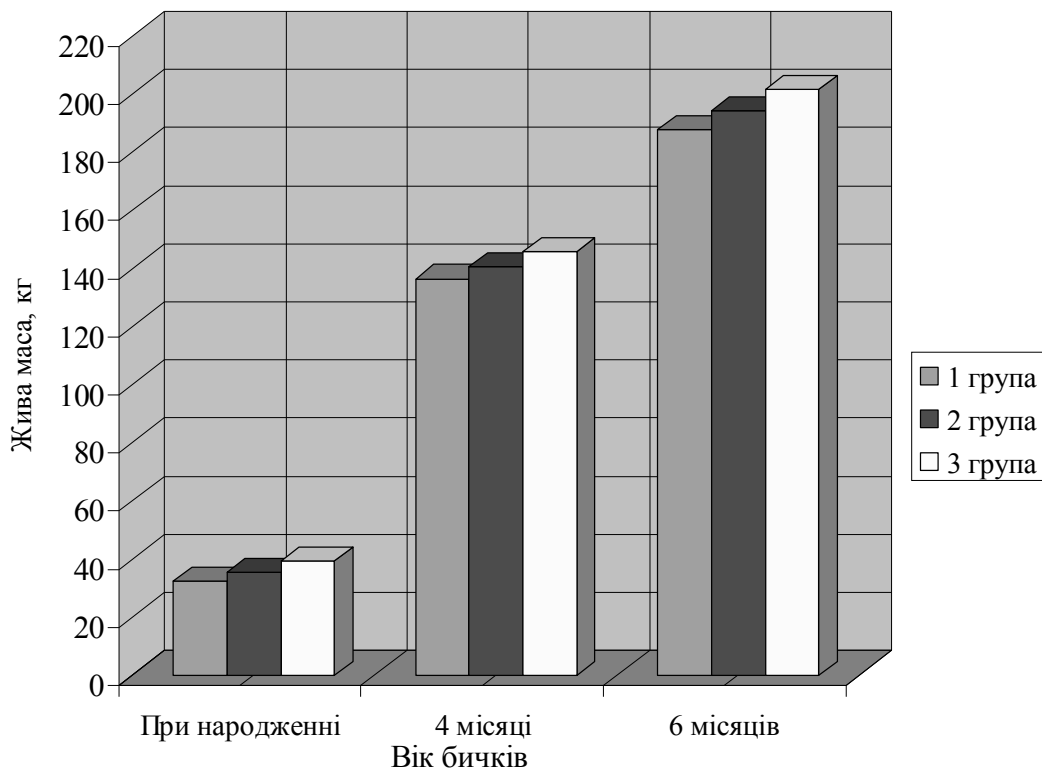

Рис. 1. Динаміка живої маси бугайців.

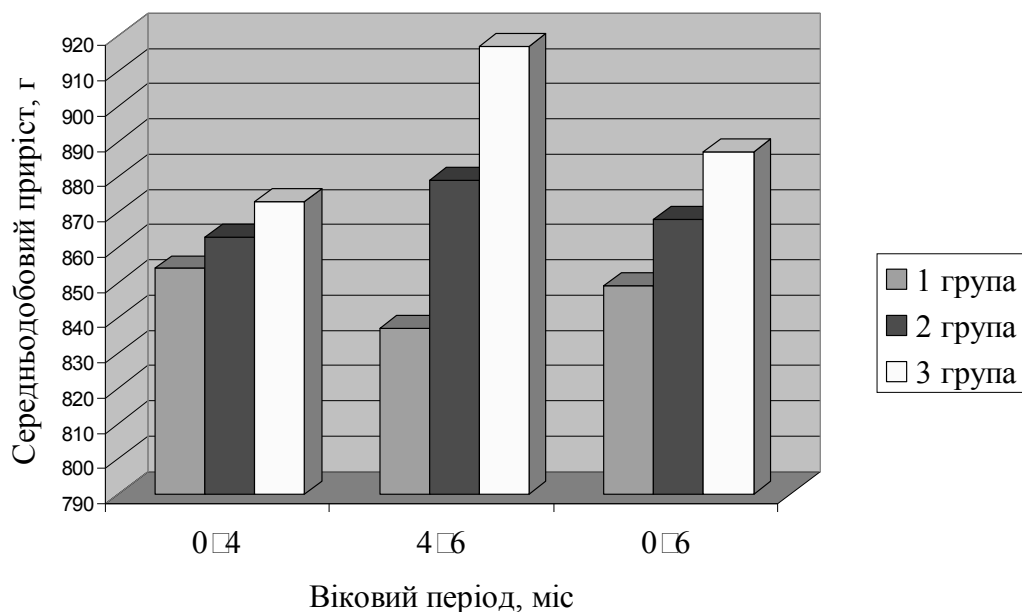

Рис. 2. Динаміка середньодобових приростів бугайців.

Вища жива маса піддослідних тварин II і III груп порівняно з I групою у науково-господарському досліді була обумовлена більш високою інтенсивністю їх росту. Дані таблиці та рисунків 1 і 2 свідчать про перевагу бугайців, які мають у генотипі вищу долю крові м'ясних порід. Це і забезпечило більш високу інтенсивність росту за період 0–6 міс. над тваринами першої групи, на 2,2 та 4,5 % відповідно.

Висновок. Одержані результати свідчать про те, що при інтенсивному вирощуванні молодняку до 6-міс віку, забезпеченого високим енергетичним рівнем годівлі, за ознакою живої маси бугайці спеціалізованої м'ясної симентальської породи австрійської селекції виявилися більш перспективними у виробництві яловичини, ніж тварини симентальської комбінованої молочно-м'ясної породи та її помісей зі спеціалізованим м'ясним австрійським сименталом.

Бібліографічний список

1. Белоусов А. М. Некоторые интерьерные особенности и продуктивные качества телок и коров мясных пород Южного Урала : автореф. дис. на соиск. уч. ст. канд. с.-х. наук / А. М. Белоусов. — Орджоникидзе, 1975. —20 с.
2. Доротюк Е. М. Сучасний стан відтворення м'ясної худоби та шляхи його поліпшення/ Е. М Доротюк // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. – Х., 2000. – Ч. 2. – Вип.6 (30). – С. 19 – 25.
3. Зеленов Г. Н. Особенности формирования мясной продуктивности у бычков разных генотипов / Г. Н. Зеленов // Зоотехния. – 2006. – № 5. – С. 26–28.
4. Чигринов Е. И. Выращивание на подсосе 1, 2 и 3 телят под коровой-кормилицей / Е. И. Чигринов, Л. Ф. Муравьев, В. С. Смеречинский // Генофонд пород животных и методы его использования: Мат. межд. науч.–практ. конф., посв. 110-лет. со дня рожд. Потемкина М. Д. / ХЗВИ. – Х., 1995. – С.99.
5. Калашников В. Некоторые проблемы развития мясного скотоводства и пути их решения / В. Калашников, В. Левахин // Молочное и мясное скотоводство. – 2006. – N 1. – С. 2–4.

ВЛИЯНИЕ ПОРОДНОСТИ МОЛОДНЯКА СКОТА НА ЕГО ПРОДУКТИВНОСТЬ ПРИ ИСПОЛЬЗОВАНИИ РЕЖИМНОГО ПОДСОСА

Мирось В. В., Василец В. Г, Ковтун С. Б., Харьковский национальный аграрный университет им. В. В. Докучаева

Приведены результаты опыта по изучению влияния породности скота на результаты выращивания бычков под коровами-кормилицами при использовании режимного подсоса. Полученные экспериментальные данные свидетельствуют, что на величину живой массы животных влияет генотип молодняка. У животных, имеющих в своем генотипе высокую долю крови животных мясного направления продуктивности, по сравнению с их ровесниками молочно-мясного направления, при одинаковых условиях кормления и содержания, показатели роста повышаются.

Ключевые слова: симментальская порода, выращивание, бычки, живая масса, прирост, генотип, мясная продуктивность.

THE INFLUENCE OF BREED OF YOUNG LIVESTOCK AT ITS PRODUCTIVITY WHEN USING REGIME CHOKE

V. Miros, V. Vasilets, S. Kovtun, Kharkiv National Agrarian University V. V. Dokuchaeva

The results of the experiment on the study of cattle breeding on the results of growing bull-calves under the cow-nurses using the Mode Chokeis presented. The experimental data show that the value of live weight of young animals affected by genotype. In animals that have in their genotype high proportion of animal blood beef productivity in comparison with their peers of milk-meat direction, under the same conditions of feeding and maintenance, growth rates are rising.

Keywords: Simmental breed, breeding, bull-calves, live weight, growth, genotype, meat productivity.